

ENGELLİLER BİLGİ BROŞÜRÜ 2007

SAĞLIK KURULU RAPORU

Engellilere tanınan çeşitli haklardan yararlanmak için engelli bireyin engellilik türünü ve derecesini gösterir sağlık kurulu raporu alması zorunludur. Bu rapor, duruma göre Türkiye İş Kurumu, Deftardalık, SHÇEK İl Müdürlüğü gibi kuruluşların sevkiyle alınabileceği gibi hastane başhekimliklerine kişinin bizzat başvurması yoluyla da alınabilir.

Sosyal güvencesi bulunmayan yoksul kişilerden 2000/48 sayılı genelge ile rapor ücreti alınmaması gerekmektedir.

YEŞİL KART NASIL ÇIKARTILIR?

Hiçbir sosyal güvenlik kurumunun, güvencesi altında olmayan ve sağlık giderlerini karşılayacak durumda bulunmayan Türk vatandaşlarının bu giderleri 3816 Sayılı Kanun kapsamında devlet tarafından karşılanmaktadır. Yeşil Kart, gerekli araştırma ve incelemeler yapıldıktan sonra il ve ilçe idare kurullarının kararı üzerine valilik ve kaymakamlıkça sahiplerine verilir.

Yeşil Kart Çıkarmak İçin;

- Kayıtlı oldukları nüfus memurluğundan vukuatlı aile nüfus kaydının çıkartılması.
- Kimlik Fotokopisi
- Sağlık Grup Başkanlığından başvuru formu alınarak işlemlere devam edilir.

Beyaz Kart Uygulaması :

Beyaz kart 1 Haziran 2006 tarihinden geçerli olmak üzere İETT genel müdürlüğünün İstanbul il sınırları içerisinde engellilerin toplu taşıma araçlarından yararlanmasını sağlayan ücretsiz seyahat kartıdır.

Beyaz Kart için gerekli belgeler :

Varsa Özürlü Kimlik kartı fotokopisi veya özürlülük bilgisinin nüfus cüzdanına işlenmiş halinin fotokopisi şayet o da yoksa sosyal hizmetler il müdürlüğünden yada toplum merkezlerinden onaylanmış en az %40 engelli sağlık kurulu raporu.

Kimlik Fotokopisi.

1 adet fotoğraf

Herhangi bir Vakıfbank şubesinde İETT paso hesabına yatırılmış 5 yıl"lik dekontla birlikte www.iett.gov.tr adresinden seyahat kartları bölümüne online veya İETT genel müdürlüğüne başvurmaları gerekmektedir.

ENGELLİLERİN ARAÇ-GEREÇ VE CİHAZ TEMİNİ

Engelliliklerin nedeniyle özel araç-gereç ve cihazlara ihtiyacı olan engelliler, bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı iseler ihtiyaç duydukları araç-gereç ve cihazları bağlı buldukları sosyal güvenlik kuruluşundan ücretsiz olarak sağlayabilirler. Herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı bulunmayan özürülülerin ihtiyaç duydukları özel araç – gereç ve cihazları ücretsiz olarak sağlayabilmeleri için aşağıdaki belgeleri tamamlayarak ikamet ettikleri Kaymakamlığın Sosyal Yardımlaşma Vakfına başvurmaları gerekmektedir.

Başvuru için gerekenler :

- Yeşil Kart
- Fakirlik Kağıdı.
- İkametgah Kağıdı.

- Varsa Özel araç-gereç ve cihazların raporları.

ENGELLİ BAKIM HİZMETİ MÜRACAATI (BAKIM ÜCRETİ)

Sosyal güvencesi olmayan en az %50 engelli ve raporunda ağır derece belirtmek kaydıyla engelli bireyin bakımını üstlenmiş aile bireylerine engelliye bakılması koşuluyla engelli bakım ücreti (maaşı) bağlanmaktadır.

Engelli Bakım ücreti için istenilen evraklar :

- müracaatçının dilekçesi (İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü)
- Engellinin Nüfus Cüzdan Sureti ve Engelliye bakacak kişinin nüfus cüzdan fotokopisi
- Engellinin sağlık kurulu Raporu (raporunda ağır belirtmesi gerekmektedir.)
- Engellinin 2 adet vesikalık fotoğrafı
- Form1 ve Form2
- Kimlik ve sosyal güvence durumu Form3
- Nüfus Müdürlüğünden (Vukuatlı nüfus kaydı örneği)
- 15 yaşından küçükler için Rehberlik Araştırma Merkezi (RAM)"dan belge.
- İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü 0212 441 01 41 Dahili (175) – (177)-(178)
- Eski Londra Asfaltı Siyavuşpaşa Durağı Bahçelievler /İST.

EVDE BAKIM HİZMETİ ALMAK İÇİN :

Herhangi bir sosyal güvencesi olmayan yatalak, yaşlı, engelli, hamile, bakıma muhtaç kişilere ücretsiz olarak evde bakım hizmeti verilmektedir. Bu amaçla arayabileceğiniz telefon numarası 444 0 227"dir.

ENGELLİ BİREYE KAZANIMLAR NELERDİR ?

- Devlet demiryolları ana hat yolu (şehirlerarası) trenleri ile seyahatlerde %20 indirim.
- Milli parklar, Devlet Tiyatroları, Müzeler, Spor müsabakalarından (refakatçisi ile birlikte) ücretsiz yararlanma.
- İstanbul Deniz Otobüsleri şehir içi hatlarda ücretsiz seyahat kartı ile şehirlerarası hatlarda indirimli.
- İ.E.T.T otobüslerinde ücretsiz seyahat.
- GSM operatörlerinde indirimli görüşme.

Not : Yukarıda belirtilen indirimler, bu rehber hazırlanırken geçerli olan indirimlerdir.

ÖZEL EĞİTİMLER

İlköğretim Engelliler için Zorunludur. Anayasamıza göre herkes için zorunlu ve parasız olan ilköğretim hakkı, engelliler içinde geçerlidir. İlköğretim haklarından yararlanmak isteyen engellilerin Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Rehberli ve Araştırma Merkezlerine veya Milli Eğitim Müdürlüklerine başvurmaları gerekmektedir.

ÖZEL EĞİTİM VE RAHABİLİTASYON DESTEĞİ VEREN KURUM VE KURULUŞLARDAN NASIL YARARLANABİLİRSİNİZ?

Ülkemizde devlet kuruluşu olarak hizmet veren özel eğitim okulları ve rehabilitasyon merkezlerinin yanı sıra özel kişiler ya da kuruluşlar tarafından işletilen ve özel eğitim rehabilitasyon desteği veren kuruluşlarda bulunmaktadır. İlçelerde bulunan Rehberlik Araştırma Merkezleri (RAM) müracaat etmesi gerekmektedir. Ailenin sosyal güvencesine bakılmaksızın engelli bireylerin eğitim ve rehabilitasyonlarını alabilecekleri özel rehabilitasyon kurumlarından devlet tarafından karşılanacak ücretleri karşılığında faydalanabilirler.

MESLEK EDİNDİRME KURSLARI

- Türkiye İş Kurumu
- Halk Eğitim Merkezleri
- Çıraklık Eğitim Merkezleri
- Özel Dershaneler
- Belediyeler
- Engellilerle ilgili bazı dernekler ve vakıflar tarafından engelliler için meslek edindirme kursları düzenlenmektedir.

Bu kurslara katılabilmek için söz konusu kurum ve kuruluşların ikamet edilen ildeki şubeleriyle ilişkiye geçilmesi ve istenilen belgeler tamamlanarak başvurulması gerekmektedir. Bu kurslar genellikle ücretsiz olup, bazı kuruluşlar ulaşım olanağı da sağlamaktadır.

Engelli bireyin bu kurslara devam etmesi, diploma ve sertifika alması, durumuna ve yeteneğine uygun bir işe girmesini kolaylaştıracaktır.

MAAŞ BAĞLATMA

Engelli olduklarını tam teşekküllü hastanelerden alacakları sağlık kurulu raporlarıyla kanıtlayan, 18 yaşını doldurmamış bulunan ve 18 yaşını doldurmuş bulunanlar ve herhangi bir işe yerleştirememiş olan engellilerden; kanunen bakmakla mükellef kimsesi bulunmayan ve her ne ad altında olursa olsun her türlü gelirleri toplamının aylık ortalaması itibariyle 2022 sayılı Kanununun 1"inci maddesinde belirtilen gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutardan daha az geliri olanları,

Engelli Maaşı Nasıl Alınır ?

2022 Sayılı Kanuna göre;

- * Başvuru formu (Kaymakamlığa bağlı Mal Müdürlüklerinden alınacak)
- * Malullük ve engellilik aylığı bağlanacaklar için engelli raporu vermeye yetkili hastaneden alınacak Sağlık Kurulu Raporu.
- * 3 adet vesikalık fotoğraf ile bağlı buldukları Kaymakamlığa müracaat edilir.
- * Müracaatın uygun olarak kabul edilmesinden sonra 3 aylık dönemler halinde peşin olarak mahalli maliye teşkilatlarından alınır.

ENGELLİ MAAŞINDAKİ DİĞER DURUMLAR

Özürlü maaşından kendisini muaf tuttuktan sonra sosyal güvencesi olan anne ve babanın vefatından sonra bu emeklilik maaşından yararlanabileceklerdir. (506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu"nun 69. maddesi)

Hiçbir sosyal güvencesi olmayan 18 yaşından küçük olanlar ve evli olan bayanlar, bağlı buldukları Mal Müdürlüklerine engelli maaşı için müracaat edebilirler.

İŞ BAŞVURULARI VE İŞE GİRME

ENGELLİLERİN DEVLET MEMURU OLARAK ÇALIŞMASI

Engelliler, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 53. maddesine göre çıkarılan "Engellilerin devlet memurluğuna alınma şartları ile hangi işlerde çalıştırılacakları hakkındaki yönetmelik" hükümleri çerçevesinde Devlet memuru olarak çalışabilmektedir. Bir kamu kuruluşunun çalıştırdığı memurların %3"ü oranında engelli memur çalıştırma zorunluluğu vardır. Engelli kişinin belirli aralıklarla yapılan sınavlara katılması ve bu sınavlarda başarılı olması gerekmektedir.

Hangi kurumların sınav açacağı, alınacak engellilerin sayısı, aranan nitelikler, başvuru için gerekli belgeler, başvuruların nereye, hangi tarihe kadar yapılacağı; Resmi gazete, TRT"nin televizyon ve radyo kanalları ile traji yüksek gazetelerde yayınlanan ilanlarla duyurulmaktadır.

Ayrıca sınavlar hakkındaki bilgiler için www.ozida.gov.tr adresindeki web sitesinden de veya İŞ-KUR'dan takip edebilirsiniz.

ENGELLİLERİN İŞÇİ OLARAK ÇALIŞMASI

4857 Sayılı İş Kanununun 30. maddesine göre 50 ve 50"nin üzerinde işçi çalıştıran kamu ve özel işyerlerinin %3 oranında engelli işçi çalıştırmaları zorunludur.

İşçi olarak iş girebilmek için engelli bireyin öncelikle ikamet ettiği ildeki İŞ-KUR şubesine şahsen başvurması gerekmektedir. İŞ-KUR engelli bireyin Sağlık Kurulu Raporu almak üzere sevk edecektir. Rapor alındıktan ve istenen evraklar tamamlandıktan sonra İŞ-KUR şubesinin Engelliler Birimine kaydedilecek ve sıraya konulacaktır.

Eğitim durumlarına göre ortaöğretim ve üniversite mezunlarının KPSS sınavlarına girmiş ve sınav sonuç belgelerini ellerinde bulundurmamak kaydıyla İŞ-KUR'a bildirmeleri gerekmektedir. İlköğretimler için sınav şartı aranmamaksızın İŞ-KUR'a başvuru yapabilirler. Başvuru için gerekli belgeler

- Sağlık Kurulu Raporu
- Kimlik Fotokopisi
- 3 adet fotoğraf
- Diploma fotokopisi
- Varsa bitirmiş olduğu kurslara ilişkin sertifikalar ile bağlı bulunduğu Türkiye İş Kurumuna başvurması gerekmektedir.

GELİR VERGİSİ

Hizmet erbabı, serbest meslek erbabı ve basit usulde vergilendirilen engelliler ve bakmakla yükümlü olduğu engelli yakınları olanlar 193 sayılı vergi Usul Kanunu hükümleri çerçevesinde gelir vergisi indiriminden yararlanan veya bakmakla yükümlü olduğu engelinin engel derecesine göre birinci, ikinci ve üçüncü derece engelli olmak üzere ayrı ayrı hesaplamaktadır.

VERGİ İNDİRİMİ

Engellilik indiriminden yararlanmak isteyen Engelli Hizmet Erbabı İçin;

- Dilekçe
- Çalıştığı İşyerinden alacağı hizmet erbabı olduğunu gösterir belge.
- 3 adet Fotoğraf
- Nüfus Cüzdan Örneği
- T.C. Kimlik/Vergi No

Hizmet erbabının Bakmakla yükümlü olduğu Engelli kişiler için ;

- Dilekçe
- Sağlık karnesinin kimlik bilgilerini içiren sayfaların birer örneği
- Ücretlinin çalıştığı işyerinden alacağı hizmet erbabı olduğunu gösterir belge,
- Engelli kişinin nüfus Cüzdan örneği, her engelli çocuğu için 3 adet ve 1 adet de velinin fotoğrafı.

ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ

H Sınıfı sürücü ehliyeti bulunan Devlet Hastanesi"nden özel tertibatlı otomobil kullanabileceğine dair heyet raporu olan engellilerden Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) alınmaz.

MOTORLU TAŞITLAR VERGİSİ İSTİSNASI

Engellilik dereceleri %40 ve daha fazla olan malul ve engellilerin adlarına kayıtlı taşıtlar ile

diğer malul ve engellilerin, bu durumlarına uygun hale getirilmiş özel tertibatlı taşıtlar, motorlu taşıtlar vergisinden istisnadır. Engelli dereceleri %90 ve daha fazla olan malul ve engellilerin adlarına kayıtlı taşıtları bizzat kullanma zorunluluğu yoktur.

Bu muafiyetten yararlanmak isteyen engellilerin tam teşekküllü devlet hastanesinden alacakları sağlık kurulu raporu ile ilgili vergi dairesine başvurmaları gerekmektedir.

ENGELLİLERDE EMEKLİLİK

EMEKLİ SANDIĞI

Emekli sandığına bağlı olan bedensel ve zihinsel yeteneklerindeki eksiklik nedeniyle %40'ın üstünde engelli raporu bulunanlar, 15 yıl fiili hizmetlerini tamamladıkları takdirde emeklilik hakkından yararlanabilirler. (bakınız Emekli Sandığı Yönetim kurulu'nun 03.02.2006 tarih ve 19 sayılı kararı)

BAĐKUR

Bađ-Kur, engellilere yönelik özel bir erken emeklilik uygulaması yapmamaktadır.

SSK

Bilindiđi gibi engelliler, 2003 yılına kadar çalıştıkları kurumlar ve engel dereceleri fark etmeksizin 3600 iş günü prim ödemek ve 15 yılını doldurmak koşuluyla emekli olabilmek idiler. 2003 yılında 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nda yapılan değişlikle bu hüküm kaldırıldı.

Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucularının sağlık kurullarınca usûlüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, Kurum Sağlık Kurulunca çalışma gücündeki kayıp oranının;

- a) % 60 ve üzeri olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 15 yıldan beri sigortalı olmaları ve 3960 gün,
- c) % 50 ilâ % 59 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 16 yıldan beri sigortalı olmaları ve 4320 gün,
- c) % 40 ilâ % 49 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 18 yıldan beri sigortalı olmaları ve 4680 gün, doldurmak süretiyle emeklilik için müracaat edebilirler.

Emeklilik İçin ;

- 3 adet resim
- Vukuatlı nüfus kayıt örneği
- Sağlık Raporu ile başvurmaları gerekir.

MALULEN EMEKLİLİK

Malulen emeklilik durumu ile ilgili olarak 3 Sosyal Güvenlik Kuruluşunun"da erken emeklilik uygulaması vardır. Malulen emeklilikten çalışmakta iken iş gücünün 2/3"üncü (üçte ikisini) kaybeden kişiler yararlanabilir.